

Патријаршијски егзарх афрички: „У московским храмовима већ служе на афричким језицима“

У низу афричких земаља и даље се убијају људи због исповедања хришћанства, али Патријаршијски егзархат Африке активно развија своју делатност на континенту. О уласку у афричке земље, празницима и свакодневном животу локалних верника, студирању у Русији и рукополагању нових афричких свештеника, необичним службама Африканаца у Москви, превазилажењу раскола у Етиопској Цркви и изградњи нових цркава у Уганди и Египту у интервјуу за *РИА Новости* говорио је Патријаршијски егзарх афрички митрополит клински Леонид.

— Владико Леониде, шта је сада најважније за Патријаршијски егзархат Африке?

– Патријаршијски егзархат Африке се развија динамично и позитивно. Оснивањем егзархата дефакто имамо свештенике и вршимо службу у 21 земљи. На видику су и друге земље које нам такође дају акредитацију. Посао је у току, а зависи од разних фактора.

Наравно, жалосно је што су нека наша браћа и сестре дочекали вест о Васкрсењу Христовом под

пуцњавом и праском граната. Али, ипак, схватамо каква претња виси над светом. У буквалном и пренесеном смислу речи. И над земљом и над духовним светом. Неопходно је преживети све то, а мислим да ће Господ то на крају и удесити тако да буде на корист човечанству.

– Да ли постоје хришћани у Африци, који су принуђени да живе у условима војног сукоба?

– Наравно, у Африци су хришћани константно дискриминисани управо из верских разлога, а многе афричке земље трпе стотине и хиљаде губитака људи управо зато што исповедају Христа. То је Африка јужно од Сахаре, посебно Нигерија, Нигер, Камерун, Мали, Буркина-Фасо.

Нажалост, Африка је континент који тренутно посебно страда услед напада на верској основи. Ми то стално говоримо, наводимо статистику, покрећемо та питања на разним платформама, али, нажалост, многи лидери држава, црквени поглавари нас не чују онако како бисмо желели.

– Да ли се егзархат суочава са провокацијама у време Васкрса?

– Бог нас је погледао. Преко свих 200 наших свештеника вршило је службе током Васкрса. Нажалост, велики десант наших свештенослужитеља у оним земљама у којима нас још нема није могао да донесе Васкршњу радост. Услед техничких кварова у етиопијској авио-компанији свештеници из Русије нису могли да стигну у једанаест афричких земаља да врше службе за наше сународнике. Мислим да ћемо временом прилагодити логистику и извући организационе закључке. Егзархат постоји свега годину дана и четири месеца, те зато поступамо методом покушаја и грешака: ако смо једном посрнули, покушаћемо то да исправимо.

– Служили сте у Латинској Америци, на челу сте Патријаршијског егзархата Африке. По чему су васкршњи обичаји слични и различити код православца ових континената и њихових истоверника у Русији?

– Широм света темељ свих темеља је вест о Васкрсењу Христовом. Свака земља, наравно, има своје елементе. На пример, у данима моје студентске младости, када сам стицао образовање на Атинском државном универзитету, Грци су на Васкрс пуцали из разних врста оружја. Њихове прославе везују се за такве манифестације. Међу Африканцима су популарни бубњеви, плесови, одређени напеви. Наравно, то је све традиционално уткано у поруку о Васкрсењу Христовом.

Поред општих канонских тропара и химни о Васкрсењу Христовом, сваки народ има нешто да каже на свој начин. То улепшава Православље и уноси посебност, тога се не треба плашити, већ треба исправно прилагодити да не би дошло до претеривања. Треба све да буде у оквиру канонског поља и у славу Бога.

– Колико студената из Африке сада студира у образовним установама Руске Цркве или похађа језичку обуку на руским универзитетима?

– До сада седам особа студира на Московском државном педагошком универзитету (МПГУ), а једанаест на Санкт-петербуршкој духовној академији (СПбДА). Поред тога, будући свештеници стално долазе на усавршавање. У протеклих шест месеци рукоположио сам дванаест особа. То су они који већ имају богословско образовање, високо образовање, који су били спремни за добијање чина. Они су код нас похађали кратке курсеве из неких дисциплина и предмета. Рукополажем их када буду спремни да постану свештеници.

– Да ли служе у црквама у Москви?

– Наравно, служили су у црквама. Хвала Богу, наша географија у Москви се сада шири. Желим да се захвалим свим нашим свештеницима, који преузимају ово тешко бреме, јер схватамо да током службе они морају да промене језик. У оним црквама које позивају наше свештенике на праксу Литургија се служи на енглеском или на француском језику, плус на црквенословенском, малгашком, на другим афричким језицима. То је занимљиво искуство. Можда је за наше парохијане у Москви то новина, али од њих нисмо чули никакав антагонизам.

Конкретно, у нашој цркви Свих Светих у региону Кулишки, где ће ми сада саслуживати свештенство Афричког егзархата, парохија је срдечно примила наше свештенство. Наравно, тиме се проширују видици, могућност да се у богослужењу и појању ступи у контакт са другом језичком културом. То је веома интересантно искуство и верујем да не носи никакву негативну конотацију.

Наравно, морамо одати признање и свештенству нашег егзархата и нашем мисионарском одељењу, којим руководи јереј Георгиј Максимов. Ми се бавимо превођењем богослужења на афричке језике. Већ имамо комплетан превод Литургије Јована Златоустог на скоро све језике, издајемо молитвенике за обичне парохијане, Африканце, да би могли мирно да се моле, свако на свом језику.

– Раскол у Етиопској Цркви је недавно превазиђен. Свештенство које га је покренуло се покајало. Како бисте окарактерисали овај догађај? Да ли би то могао да постане

модел за превазилажење све дубљег раскола у Украјини?

– Оно што се догодило у Етиопији представља предмет широких дискусија. Не знам да ли се то може назвати моделом. Верујем да су, пре свега, етиопске власти радиле веома компетентно и благовремено. Патријарх етиопски Абуна Матија се веома компетентно и благовремено обратио својој пастви. Људи су осетили опасност од уништења, опасност од раскола, и, посматрајући са стране шта се дешава са народима и државама у којима долази до таквих раскола, извучили су се прави закључци.

Ако говорите о томе да ли се овај модел може пренети на Украјину, одговорио бих супротно. Етиопска јавност и држава су највероватније видели и виде шта се сада дешава на верском плану у Украјини, какви су аспекти били тамо током стварања овог раскола, који је извршио Патријарх Вартоломеј и који су подржали други Предстојатељи грчких Цркава. Људи су у томе видели опасност. Видели су опасност, пре свега, од духовног пропадања свог народа, опасност од духовне деградације. Зато су успели да извуку праве закључке, да се договоре и спрече почетак тог раскола на чему треба захвалити Богу.

Ја сам коопредседавајући Комисије за дијалог између Руске Православне Цркве и Етиопске Цркве. Врло детаљно смо радили на меморандуму, саопштењу по многим питањима, а сада смо стигли до питања еклисиолошке природе, питања догме. Полазећи од широког спектра ствари о којима се разговарало, имамо блиске ставове са Етиопском Црквом.

– У Африци нису неуобичајени случајеви сумњивих „проповедника“. Стотине људи је недавно умрло у Кенији, јер им је пастир наредио да се изгладњују, „како би се састали са Исусом“. Да ли је већ у пракси егзархата потребно супротставити се таквим деструктивним појавама?

– Наши мештани су на овај или онај начин упознати са овим сектама. Деструктивне секте, које су увлачиле људе и у шуме, и у тамнице... Наравно да канонска Црква, која сноси пастирску одговорност, треба да обрати пажњу на све то, да не пушта те штетне утицаје на паству, као што је то био случај у Јекатеринбургу са озлоглашеним Сергејем Романовом. Широм света постоје одједи тога.

Стога је, наравно, задатак Руске Православне Цркве на афричком континенту да спречи да та погубна зрна, која ће уништавати душе наших афричких парохијана, не доспеју било где, тим пре у наше заједнице. (...)

– Да ли се у Уганди и новој престоници Египта граде духовни центри Афричког егзархата Руске Православне Цркве?

– Што се тиче Каира, египатске власти разматрају наше обраћање. Што се тиче Уганде, тамо је одавно додељена локација у централном делу престонице, али, нажалост, обавили смо геодетска испитивања, и испоставило се да нам не одговара локација. Обратили смо се председнику земље Јоверију Мусевенију. Председник нам је изашао у сусрет и разматрају се неколико нових локација. (...)

(скраћена верзија на српском)

Извор: <https://mospat.ru/sr/news/90431/>